

Bulgaristan'dan Türkiye'ye Gelen Göçmenlerin Yaşam Profillerinin Memnuniyet Durumlarına Etkisi

Latife Utaş Akhan*

Makbule Batmaz**

Öz

Bu çalışmanın amacı; İstanbul'un çeşitli semtlerinde yaşayan, Balkan Türkleri ve Dayanışma Derneği'ne kayıtlı olan ve çalışmaya katılmayı kabul eden, çeşitli yıllarda Bulgaristan'dan Türkiye'ye göç eden 300 göçmenin yaşam profilleri ve memnuniyet durumlarının incelenmesidir. Veriler, araştırmacılar tarafından literatür taranarak hazırlanan, 42 sorudan oluşan "bilgi formu" kullanılarak toplandı. Türkiye'de yaşamaktan memnun olan göçmenlerin %53.4'ünün, memnun olmayanların %32,1'inin serbest meslek sahibi olduğu saptandı ($p<0,001$). Türkiye'de yaşamaktan memnun olanların %56,3'ünün mesleğine ve niteliğine uygun iş sahibi olduğu; yaşamaktan memnun olmayanların ise % 73,5'inin mesleğine ve niteliğine uygun iş sahibi olmadığı saptandı ($p<0,001$). Bulgaristan'da yaşasaydım ekonomik durumum daha iyi olmazdı diyen göçmenlerin %94.3'ünün Türkiye'de yaşamaktan memnun oldukları saptandı ($p<0,001$). Türkiye'de yaşamaktan memnun olan göçmenlerin %81.8'nin kirada oturmadığı ($p<0,05$); %46.6'sının sağlık hizmetlerinden yeterince yararlandığı, Türkiye'de yaşamaktan memnun olmayanların ise %35.8'nin sağlık hizmetlerinden yeterince yararlanmadığı saptandı. ($p<0,001$).

Sonuç olarak; Bulgaristan'dan Türkiye'ye göç edenlerin memnuniyet durumlarının belirlenmesinde sosyo-ekonomik değişkenlerin önemli olduğu; meslek ve niteliklerine uygun iş bulabilenlerin diğerlerine göre 3.58 kat daha fazla memnun oldukları saptandı.

Anahtar Kelimeler

Göç, göçmen, yaşam, profil, memnuniyet durumu

* Yrd. Doç. Dr. Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim dalı - Zonguldak / Türkiye
latifeutasakhan@hotmail.com

** Yrd. Doç. Dr. Haliç Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu, Psikiyatri Hemşireliği - İstanbul / Türkiye
makbulebatmaz@halic.edu.tr

1. Giriş

Bireylerin gittikleri ülkede kabul görmeleri, yeni yerleşim yerlerine uyum sağlamaları oldukça güçtür. Daha iyi yaşam koşulları, daha yüksek ücret düzeyi gibi refah arttırıcı ekonomik nedenlerin yanı sıra; ülke içindeki etnik farklılıkların sebep olduğu ayrımcılık, rejim değişikliği, siyasal istikrarsızlık gibi sosyal ve siyasal faktörler de göç hareketlerine neden olabilmektedir (Kutlu 1992, Bayraklı 2007: 140-144). Göç; toplumu sosyal, ekonomik, politik, kültürel, sağlık gibi tüm bileşenleriyle etkileyen; kişileri yeni bir topluluğa götüren, tabii, iktisadi, siyasi ve benzeri mecburiyetler ile yaşadığı yeri terk etmesi; dolayısıyla kişiyi yeniden uyum sağlama sorunlarıyla karşı karşıya bırakan bir “*yer değiştirme*” hareketidir (Arafat 2000: 33-43). Dışarıdan göç almanın ülkeden ülkeye, yaşanan zamanın koşullarına göre değişen nedenleri bulunmaktadır. Türkiye'ye yapılan göçler daha çok ırksal, ulusal, sosyo-kültürel ve siyasi temeli olan soydaş göçleridir. Türkiye, genç nüfusa sahip bir ülkedir. Dış göçle gelenler genel nüfusu arttırıcı bir yönde etki etmektedir (Sosyal 2004).

Türkiye’de bir taraftan mevcut işsizlere iş imkanı sağlanırken, diğer taraftan artan nüfus sebebiyle iş piyasalarına yeni giren gençlere iş sahaları açmak önemli güçlükler yaratmış; bunlara ilaveten dış göçle gelenlere iş imkanlarının yaratılmasında büyük zorluklarla karşılaşmıştır (Pekdemir 1992). Göç alan ülkenin yaşadığı sıkıntıların yanı sıra, göç eden topluluk da, çalışmak istemedikleri ağır iş alanları ve sektörlerinde istihdam edilmeleri, geldikleri ülkelerden daha düşük ücretlerle çalışmak zorunda olmaları, niteliklerine uygun işlerde çalıştırılmamaları vs. göçün dezavantajlarını oluşturmakta ve uyum sürecini zorlaştırmaktadır (Bayraklı 2007: 118-121). Uğuz vd’ye göre (2004: 383-391), kaybolma duygusu, aileden, memleket toprağından, statü ve servetten yoksunluk; bir tarafa atılmış olma duygusu, kimliğe, değerlere, rollere bakışta karmaşa göçmenlerin uyum sürecini etkileyen diğer faktörlerdendir. Özdemir’e göre (2012:1-15), göç kararı maddi ve manevi bazı yükleri de beraberinde getirmektedir. Var olan işini kaybetmekten kaynaklanan sıkıntılar, ulaştırma masrafları, göç ettiği ülkede yeni bir iş bulana kadar katlanmak zorunda kalacağı maliyetler gibi maddi sıkıntıların yanı sıra gidilen topluma uyum sağlama, yeni bulunan işten memnuniyet- memnuniyetsizlik gibi manevi zorlukları da söz konusudur. Tarihsel süreç incelendiğinde, Osmanlı’nın genişleme döneminde Anadolu’dan Balkanlara yönelen göçün, 1800’lerin sonlarından itibaren

tersine dönmüş olduğu görülmektedir (Parla 2007: 157-181). 1950-1951 yılları arasında, Bulgaristan'daki komünizm döneminin ilk büyük göçü yaşanmıştır.

Bulgaristan'dan Türkiye'ye gerçekleşen göç sürecinde olduğu gibi, göçlerin zorunlu ve gönüllü olmaları konusunda yoğun bir tartışma söz konusudur. 1980'li yılların başında, sosyalist ülkelerde yaşanan iktisadi ve idari sorunların Bulgaristan'daki Türk azınlığa yansımalarının baskı şeklinde olduğu ileri sürülebilir. (Petkova 2002: 1-5). 1984 yılının sonunda, Bulgaristan'da Türk azınlığa karşı "soya dönüş" ya da "yeniden diriliş" adı altında Türk isimlerinin değiştirilmesi, Türkçe konuşulmasının yasaklanması, dini pratiklerinin uygulanmaması gibi unsurlardan oluşan yoğun bir baskı kampanyası başlatılmıştır (Dişbudak 2004: 84-93). Bulgaristan'daki ekonomik ve siyasi durumun ağırlaşmasıyla birlikte Türk azınlıklarının yaptıkları gösteriler nedeniyle 1989'da Bulgaristan hükümetinin Türkiye'ye gümrük kapılarını açın çağrısı kabul görmüş ve Türkiye'ye gelen göçmenlerin sayısı 3 ayda yaklaşık 400 bin kişiye ulaşmıştır (Vassilev 2001: 37-53). Sonrasında da 2000 yılına kadar her yıl yaklaşık 30 bin Bulgaristan Türk'ü Türkiye'ye göç etmiştir (Dişbudak 2004: 84-93).

Göçmenlerin göç ettikleri ülkede çok çeşitli beklentileri ve ihtiyaçları vardır. Bireyler daha iyi hayat şartlarına kavuşmak, daha iyi iş sahibi olmak ve daha iyi para kazanmak amaçlarıyla göç ederler (Mutluer 2003). Duruma göre, yemek ve barınma gibi temel biyolojik ihtiyaçlardan başlayarak ekonomik, hukuki (yasal statü sorunları), psikolojik ve sosyal (dil, okul, kültürel uyum v.b) ihtiyaçlara kadar uzanan geniş bir ihtiyaçlar dökümü yapmak mümkündür (Zülal 2002: 60-64). Genel olarak kuram ve görüşler, yeni bir topluma yerleşme sürecinin stres yaratıcı olduğunu ve memnuniyet sağlama çabalarının yarattığı gerginliğin, göçmen bireylerin yabancı topluma ayak bastığı andan itibaren başladığını ve çok uzun yıllar sürdüğünü kabul etmektedirler (Yalçın 2004: 22-56, Bilecen 2005: 78-85). Memnuniyet; genel olarak herhangi bir olaydan ya da durumdan ötürü sevinç duymak, mutluluk duymak, kıvanç duymaktır. Bulgaristan Türkleri, kendilerinin en az anavatanda yaşayan Türkler kadar hatta onlardan daha fazla Türk olduklarını ileri sürerken, tarihsel göç sürecinin de bu açıdan doğal olduğunu düşünmektedirler (Dişbudak 2012). Bu durum, göç eden bireylerin memnuniyet düzeylerini olumlu yönde etkileyebileceği gibi, zaman zaman doğdukları ve yaşadıkları toprakları özlemeleri, sosyoekonomik sebepler

gibi etkenler memnuniyet düzeylerini azaltabilir.

Bu çalışma, İstanbul'da çeşitli semtlerde yaşayan, Balkan Türkleri ve Dayanışma Derneği'ne kayıtlı olan ve çalışmaya katılmayı kabul eden çeşitli yıllarda Bulgaristan'dan Türkiye'ye göç eden 300 göçmenin yaşam profillerinin memnuniyet durumlarına etkisinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirildi.

1.1. Problem Durumu: *Çalışmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:*

1.1.1. Göçmenlerin mesleklerine uygun bir işte çalışmaları ile Türkiye'de yaşamaktan memnun olma durumları arasındaki ilişki nedir?

1.1.2. Göçmenlerin ekonomik durum karşılaştırmalarında göç ettikleri ülke ile Türkiye arasında memnuniyetleri bakımından fark var mı?

1.1.3. Göçmenlerin yaşam profillerinin memnuniyet durumlarına etkisi ne yönde olmaktadır?

1.2. Araştırmanın Önemi: Göç kavramı çok yönlü ve sosyal bir olgu olduğu için çeşitli bilimsel alanlar tarafından incelenmektedir. Bu sebeple göçmen bireylerin yaşam profillerinin belirlenerek göç sonrası bireysel memnuniyet durumlarının ele alınması sosyolojik açıdan önem taşımaktadır. Göçmenlerin yaşam profilleri olarak, iş-meslek durumları, sosyal güvence, sağlık hizmetlerinden yararlanma, kirada oturma gibi değişkenler ele alınmıştır. Verilerin göçmen derneklerine ve mevcut literatüre katkı sağlayacağını düşünülerek çalışma gerçekleştirilmiştir.

2. Yöntem

Bulgaristan'dan Türkiye'ye gelen göçmenlerin, yaşam profillerinin memnuniyet durumlarına etkisini inceleyen betimleyici ve ilişki arayıcı bir çalışmadır.

2.1. Çalışma Grubu: Araştırma, Balkan Türkleri Dayanışma ve Kültür Derneği'nde, Ekim 2011-Ekim 2012 tarihleri arasında gerekli yazılı ve sözlü izinler alınarak yapıldı. Araştırmanın evrenini, İstanbul'da Balkan Türkleri Dayanışma ve Kültür Derneği'nin Avcılar (2000 kişi) ve Kıraç (120 kişi) şubelerine kayıtlı toplam 2120 kişi oluşturdu. Örneklem sayısı olarak ana evrenin %5'i alınmıştır. Böylece hedeflenen örneklem sayısı 106 kişi oluşmuştur. Bu sayıya basit tesadüfi örneklem tekniği ile ulaşılması hedeflenmiştir. Bunun nedeni ise çalışmanın kolay ilerlemesi, ve dengeli dağılıma ulaşmanın bu yöntemle daha kolay olacağını düşünülmesidir. Ancak belirlenen örneklem sayısının üstünde bir katılım olmasıyla birlikte,

çalışmanın güvenilirliği açısından Avcılar ve Kırac semtlerinde kayıtlı olan rastgele örnekleme yöntemiyle seçilen, araştırmaya katılmayı kabul eden 300 kişi araştırmaya katıldı. Çalışmaya alınmada yaş kriteri olarak, çalışma sorularının niteliği açısından 20 yaş ve üzeri bireyler uygun görülmüştür. Belirli bir üst yaş sınırı getirilmemiştir.

2.2. Veri Toplama Araçları: Veriler, araştırmacı tarafından literatür bilgileri doğrultusunda hazırlanan, 42 sorudan oluşan “bilgi formu” kullanılarak, birebir görüşme ile toplandı. Anket soruları; sosyo demografik bilgiler ve yaşam profili ile ilgili bilgileri kapsamaktadır.

2.3. Verilerin Çözümlemesi: Elde edilen veriler bilgisayar ortamında yüzdeler, ki-kare (X^2) ve lojistik regresyon testleri kullanılarak; %95’lik güven aralığında, anlamlılık $p < 0.05$ düzeyinde değerlendirildi (Albayrak 2006, Ural vd. 2005).

3. Bulgular

3.1. Sosyo-Demografik Verilere İlişkin Bulguların Dağılımı

Tablo 1: Demografik Özellikler (n=300)

Demografik Özellikler	N	%
Yaş		
20-25	50	16.7
26-36	75	25
37-47	51	17
48-58	124	41.3
Göç Ettikleri Tarih		
1989	72	24
1990-1992	63	21
1993-1995	66	22
1996-1998	60	20
1999-2000	39	13
Cinsiyet		
Erkek	122	40.7
Kadın	178	59.3

Medeni Durum		
Bekar	62	20.7
Evli	238	79.3
Eğitim Durumu		
<i>İlkokul</i>	20	6.7
Ortaokul	74	24.7
Lise	166	55.3
<i>Üniversite</i>	40	13.3
Sosyal Güvence Dağılımı		
Yok	30	10
SSK	241	80.3
Bağkur	7	2.3
Emekli Sandığı	18	6
Yeşil Kart	-	-
<i>Özel Sigorta</i>	4	1.4
Bulgaristan'dan Türkiye'ye Göç Ettikten Sonra Alım Gücünde Olan Değişme		
Arttı	198	66.0
Azaldı	39	13.0
Değişmedi	63	21.0

Bulgaristan'dan Türkiye'ye göç eden göçmenlerin %41,3'ünün 48-58 yaş arasında olduğu, %24'ünün 1989 yılında göç ettikleri saptandı. Katılımcıların %59,3'ünün kadın, %40,7'sinin erkek olduğu saptandı. Bulgaristan'dan Türkiye'ye göç eden göçmenlerin %79,3'ünün evli, %20,7'sinin bekarı. Bulgaristan'dan Türkiye'ye göç eden göçmenlerin eğitim durumları incelendiğinde, %6,7'sinin ilkökul, %24,7'sinin ortaokul, %55,3'ünün lise, %13,3'ünün üniversitede mezunu olduğu saptandı.

3.2. İş-Meslek Durumu ile Türkiye'de Yaşamaktan Memnun Olma Durumlarına İlişkin Verilerin Karşılaştırılması

Tablo 2: Bulgaristan Göçmenlerinin İş-Meslek Durumu ile Türkiye'de Yaşamaktan Memnun Olma Durumlarının Dağılımı (n=300)

İş-Meslek	Türkiye'de Yaşamaktan Memnun Olma Durumu				Toplam		X ²	P
	Memnun		Memnun Değil		n	%		
	n	%	n	%				
İşsiz	3	1,2	5	9,4	8	2,7	31,768	p<0,001*
Öğrenci	8	3,2	8	15,1	16	5,3		
Serbest Meslek- iş sahibi	132	53,4	17	32,1	149	49,7		
Ev Hamamı	35	14,2	10	18,9	45	15,0		
Eğitimci	9	3,6	1	1,9	10	3,3		
Sağlık alanı	14	5,7	-	-	14	4,7		
Teknolojik ve Teknik Alan	36	14,6	8	15,1	44	14,6		
Diğer	10	4,1	4	7,5	14	4,7		
Toplam	247	100,0	53	100,0	300	100,0		

p<0.01

Araştırmaya katılan Bulgaristan'dan Türkiye'ye göç eden kişilerin iş-meslek durumları ile Türkiye'de yaşamaktan memnun olup, olmama durumlarının dağılımı incelendiğinde; memnun olanların %53,4'ünün, memnun olmayanların %32,1'inin serbest meslek sahibi olduğu saptandı. Gruplar arasında istatistiksel olarak çok ileri derecede anlamlı bir fark bulundu (p<0,001).

Tablo 3: Bulgaristan Göçmenlerinin Türkiye'de Mesleğine ve Niteliğine Uygun İş ile Türkiye'de Yaşamaktan Memnun Olma Durumlarının Dağılımı (n=300)

Türkiye'de Mesleğinize ve Niteliğinize Uygun İş	Türkiye'de Yaşamaktan Memnun Olma Durumu				Toplam		X ²	p
	Memnun		Memnun Değil		n	%		
	n	%	n	%				
Evet	139	56,3	14	26,5	153	51,0	15.569	p<0,001*
Hayır	108	43,7	39	73,5	147	49,0		
Toplam	247	100,0	53	100,0	300	100,0		

*p<0.01

Araştırmaya katılan, Bulgaristan'dan Türkiye'ye göç eden bireylerin Türkiye'de mesleğine ve niteliğine uygun iş ile Türkiye'de yaşamaktan memnun olup, olmama durumlarının dağılımı incelendiğinde; Türkiye'de yaşamaktan memnun olanların %56,3'ünün mesleğine ve niteliğine uygun iş sahibi olduğu (evet diyenler), Türkiye'de yaşamaktan memnun olmayanların ise %73.5'inin mesleğine ve niteliğine uygun iş sahibi olmadığı saptandı. Gruplar arasında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı bir fark bulundu (p<0,001) Türkiye'de meslek ve niteliklerine uygun iş bulabilenlerin diğerlerine göre **3.58** (Confident İnterval= %95 CI: 1.85-6.93) kat daha fazla memnun oldukları saptandı.

3.3. Ekonomik Durum ile Türkiye'de Yaşamaktan Memnun Olma Durumlarına İlişkin Verilerin Karşılaştırılması

Tablo 4: Bulgaristan Göçmenlerinin Bulgaristan'da Kalsaydım Ekonomik Durumum Daha İyi Olurdu Demeleri ile Türkiye'de Yaşamaktan Memnun Olma Durumunun Dağılımı (n=300)

Bulgaristan'da Ekonomik Du- rumum Daha İyi Olurdu	Türkiye'de Yaşamaktan Mem- nun Olma Durumu				Toplam		X ² p
	Memnun		Memnun Değil		n	%	
	n	%	n	%			
Evet	14	5,7	13	24,5	27	9,0	18,952 p<0,001*
Hayır	233	94,3	40	75,5	273	91,0	
Toplam	247	100,0	53	100,0	300	100,0	

*p<0.05

Bulgaristan'dan Türkiye'ye göç eden kişilerin, Bulgaristan'da kalsaydım ekonomik durumum daha iyi olurdu deme durumları ile Türkiye'de yaşamaktan memnun olup, olmama durumlarının dağılımı incelendiğinde; *memnun olanların %94,3'ünün, memnun olmayanların %75,5'inin Bulgaristan'da yaşasaydım ekonomik durumum daha iyi olmazdı dediği saptandı. Gruplar arasında istatistiksel olarak çok ileri derecede anlamlı bir fark bulundu ($p < 0,001$)*

3.4. Yaşam Profilleri ile Türkiye'de Yaşamaktan Memnun Olma Durumlarına İlişkin Verilerin Karşılaştırılması

Tablo 5: Yaşam Profillerinin Memnuniyet Durumuna Etkisi ($n=300$)

Türkiye'de Yaşamaktan Toplam Memnun Olma Durumu

Yaşam Profilleri	Memnun n %	Memnun Değil N %	n%	χ^2	P
1. Kirada Oturmak					
Kirada Oturmayan	202 81.8	50 94.3	252 84.0	5.120	0.024*
Kirada Oturan	45 18.2	3 5.7	48 16.0		
2. İş Sorunu					
<i>İş Sorunu Olmayan</i>	175 70.9	20 7.7	195 65.0	21.033	0.001**
<i>İş Sorunu Olan</i>	72 29.1	33 62.3	105 35.0		
3. Sağlık Hizmetlerinden Yararlanma					
Evet	115 46.6	1834	133 44.4	13.214	0.001**
Hayır	3614.5	19 35.8	55 18.3		
Kısmen	9638.9	16 30.2	112 37.3		
	218				
4. Çifte Vatandaş Olma					
Evet	88.3	40 75.5	258 86.	5.926	0.015
Hayır	29 11.7	13 24.5	42 14.0		

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

Araştırmaya katılan Bulgaristan'dan Türkiye'ye göç eden kişilerin Türkiye'de yaşadıkları "kirada oturmak" sorunu ile Türkiye'de yaşamaktan memnun

olup, olmama durumlarının dağılımı incelendiğinde; memnun olanların %81,8'inin, memnun olmayanların %94,3'ünün kirada oturmadığı saptandı. Gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulundu ($p<0,05$). Türkiye'de yaşamaktan memnun olan göçmenlerin, %70,9'unun iş sorunu olmadığı, memnun olmayanların %62,3'ünün iş sorunu olduğu saptandı. Gruplar arasında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı bir fark bulundu ($p<0,001$). Türkiye'de yaşamaktan memnun olan göçmenlerin %46,6'sının sağlık hizmetlerinden yeterli derecede yararlandığı, memnun olmayanların %35,8'inin ise sağlık hizmetinden yeterli derecede yararlanmadığı saptandı. Gruplar arasında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı bir fark bulundu ($p<0,001$).

Tablo 6: Bulgaristan Göçmenlerinin Başka Bir Ülkede Yaşamayı İsteme Durumu- Bulgaristan'dan Ayrılmasaydım Demeleri ile Türkiye'de Yaşamaktan Memnun Olma Durumunun Dağılımı (n=300)

Başka Bir Ülkede Yaşamak İsteme	Türkiye'de Yaşamaktan Memnun Olma Durumu				Toplam		X ² p 36,494 p<0,001	
	Memnun		Memnun Değil		n	%		
	n	%	n	%				
Evet	28	10,9	24	45,3	52	17,3		
Hayır	220	89,1	28	54,7	248	82,7		
Toplam	248	100,0	52	100,0	300	100,0		
Keşke Doğduğum Yerden Ayrılmasaydım	Türkiye'de Yaşamaktan Memnun Olma Durumu				Toplam		X ²	P
	Memnun		Memnun Değil		n	%		
	n	%	n	%				
Evet	4	1,6	16	30,2	20	6,7	63,822	p<0,001*
Hayır	170	68,8	17	32,1	187	62,3		
Zaman Zaman	73	29,6	20	37,7	93	31,0		
Toplam	247	100,0	53	100,0	300	100,0		

*p<0.01

Araştırmaya katılan Bulgaristan'dan Türkiye'ye göç eden kişilerin başka bir ülkede yaşamak isteme durumu-keşke doğduğum yerden (Bulgaristan'dan) ayrılmasaydım deme durumları ile Türkiye'de yaşamaktan memnun olup, olmama durumlarının dağılımı incelendiğinde; memnun olanların

%89,1'inin, memnun olmayanların %54,7'sinin Türkiye dışında bir ülkede yaşamayı istemedikleri saptandı ($p < 0,001$). Türkiye'de yaşamaktan memnun olanların %68,8'inin Bulgaristan'dan ayrılmasaydım ifadesine hayır dediği saptandı. Gruplar arasında istatistiksel olarak çok ileri derecede anlamlı bir fark bulundu ($p < 0,001$).

4. Tartışma ve Sonuç

4.1. Sosyo-Demografik Verilerin Tartışılması

1989-2000 yılları arasında Bulgaristan'dan Türkiye'ye gelen göçmenlerin, yaşam profillerinin memnuniyet durumlarına etkisinin incelendiği bu çalışmada, 1989 yılında göç edenlerin oranı %24'tür. Bu yıllardaki göçme nedenlerini incelemek gerekirse; Bulgaristan özellikle 1947-1991 yıllarını kapsayan Soğuk Savaş dönemi süresince Sovyetlerin etkisi altında kalmış, 1990'lı yıllarda diğer Orta ve Doğu Avrupa ülkeleri gibi demokratikleşme sürecine dahil olmuştur. Kapitalist sisteme geçiş yapan Bulgaristan 1990 yılında, Soğuk Savaş döneminden bu yana gelen komünist tek parti hegemonyasını kırarak ilk çok partili seçimini gerçekleştirmiştir. 1989 yılında COMECON (Council for Mutual Economic Assistance Karşılıklı Ekonomik Yardımlaşma Konseyi) sisteminin büyük yara alması ve Sovyet pazarının kan kaybetmesi sebebiyle Bulgar ekonomisi ciddi bir daralma yaşamış ve halkın refah seviyesi yaklaşık olarak %40 oranında azalmıştır. Devam eden yıllarda Yugoslavya ile Irak'a uygulanan Birleşmiş Milletler ambargoları da bu ülkelerle olan ticari ve ekonomik ilişkileri oldukça azaltmıştır ve Bulgaristan'a ekonomik anlamda büyük zararlar vermiştir (Yücel 2011: 635-690, Rangelova vd 2004: 8-30). Bunun yanı sıra 80'li yılların başında Bulgaristan'da yaşanan iktisadi ve idari sorunların buradaki Türk azınlığa yansımaları siyasi baskılar şeklinde olmuş ve bu baskılar ağırlaşarak devam etmiştir. Tüm bu sebeplerden dolayı 1989 yılı ve sonrasında (1989-2000) Bulgaristan'dan Türkiye'ye göçler yaşanmıştır. 1989 ve sonrasında 500 binden fazla Bulgaristan Türk'ünün anavatanları olan Türkiye'ye göç ettiği tahmin edilmektedir (Dişbudak 2012).

Çalışmada, lise mezunu göçmenlerin oranı %55,3'tür (Tablo 1). Buradan yola çıkılarak araştırmaya katılan bireylerin çoğunluğunun ülkemiz koşullarında yüksek eğitilmiş bireyler olduğunu söylemek mümkündür. Okuryazar olmayan hemen hemen yoktur. Lise mezunu olan göçmenlerin oranı, Pekdemir'in (1992) yapmış olduğu çalışmada %51,48; Bayraklı'nın

(2007) çalışmasında %85.8'dir. Bu bulgular çalışmayı destekler niteliktedir. Göçmen vatandaşlarının çoğu vasıflı işçi statüsündedir. Eğitim, meslek, yaş, cinsiyet gibi değişkenler de göz önüne alınarak ihtiyaçları olduğu çalışma alanlarına yönlendirilmeleri memnuniyet durumlarını arttırabilir. Katılımcıların %49.7'si serbest meslek alanında, %14.6'sı teknolojik ve teknik alanda çalışmakta olup sadece %2.7'si işsizdir (Tablo 2). Daha önceki eğitim durumu değişkeni göz önüne alındığında, bu durumun eğitim oranlarının yüksek olmasından kaynaklandığını söyleyebiliriz. Soğuk savaş dönemi politikalarından dolayı, Bulgaristan'da serbest çalışma imkanı bulamayan göçmenler Türkiye'de serbest meslek alanında faaliyet gösterme imkanı bulmuştur.

4.2. İş-Meslek Durumu İle Türkiye'de Yaşamaktan Memnun Olma Durumlarının Tartışılması

Vasıflı iş gücü ihtiyacı Türkiye'nin ciddi sorunlarından biridir (Pekdemir 1992). Göçmenler, Türkiye için gerekli olan teknik iş gücü açığının kapatılmasında yarar sağlayacağı gibi, meslek lisesi mezunu göçmenlerin memnuniyet durumları da arttırılabilir. Dişbudak'a göre (2004); girişimci haline gelen göçmen işçiler özellikle istihdam ve ihracatı arttırarak hem kendilerine hem de ülke ekonomisine katkılar sağlamaktadır.

Çalışmada, sağlık alanında çalışan göçmenlerin tümünün memnun olduğu görülmektedir (Tablo 2). Türkiye'deki sağlık sektöründe olan ihtiyaçtan dolayı bu göçmenler işsiz kalmamakta; bu sektörde vasıflarına uygun, sürekli çalışabilecekleri iş bulabilmektedirler. Çalışmamızda serbest meslek çalışana-iş sahibi olanların memnuniyet düzeylerinin %53.4 (p<0.01) olduğu görülmüştür (Tablo 2). Bulgaristan'daki sosyalist ekonomik yapı nedeniyle serbest çalışmak isteyenlerin desteklenmemesi, genellikle devlet fabrikalarında çalışmaya zorlanmaları bu sonuçta önemli bir etkidir (Şahinbaş 2007, Kayapınar 2003: 201-220). Yüksek öğrenimin giderek yaygınlaşması, bireylerin işgücü piyasasına girme yaşını yukarıya taşımaktadır. Zira göçmenlerden birinci kuşağın işe başlama yaşı ile ikinci kuşağın işgücü piyasasına girme yaşı farklılık göstermektedir. Çalışma hayatına erken başlayan birinci kuşak göçmenlerin, tasarruf eğilimlerinin yüksek oluşu, Türkiye'de iş sahibi olmalarını sağlamıştır (Bayraklı 2007:142).

Bu çalışmada, Türkiye'de yaşamaktan memnun olmayanların %73.5'inin Türkiye'de mesleklerine ve niteliklerine uygun işe sahip olmadıkları

belirlenmiştir (Tablo 3) ($p < 0.001$). Aynı zamanda, Türkiye'de meslek ve niteliklerine uygun iş bulabilenlerin; meslek ve niteliklerine uygun iş bulamayanlara oranla 3.58 kat daha fazla Türkiye'de yaşamaktan memnun oldukları ortaya çıkmıştır. Çalışmadaki bu çarpıcı sonuç bizde, özellikle genç nesil göçmenlerin, eğitimleri ve meslekleri doğrultusunda uygun işlere yönlendirilmelerinin memnuniyet düzeylerini arttırabileceği kanısını güçlendirmektedir. Pekdemir'in (1992) Bulgaristan göçmenleri ile yaptığı çalışmada, çalışmaya katılan 114 kişiden %51.88'i işinden memnun olmadıklarını; Dişbudak (2011) yaptığı çalışmada esas mesleğini yapmayan göçmenlerin oranını, araştırmaya katılan göçmenlerin toplamının yarısından daha fazla bulmuştur. Bu bulgular çalışmamızla paralellik göstermektedir.

4.3. Ekonomik Durum ile Türkiye'de Yaşamaktan Memnun Olma Durumlarının Tartışılması

"Lee (1966)'ye göre, göçmenler az gelişmiş bölgelerden düşük ücretler ve ekonomik dalgalanmalar nedeniyle itilmekte, gelişmiş bölgeler tarafından yüksek ücretler ve iş fırsatlarının çok olması nedeniyle çekilmektedirler" (Güllüpinar 2012'den).

Bu çalışmada "Bulgaristan'da kalsaydım ekonomik durumum daha iyi olmazdı" diyenlerin %94.3'ü Türkiye'de yaşamaktan memnun olduklarını (Tablo 4); %66'sı (198 kişi) (Tablo 1) Bulgaristan'dan Türkiye'ye geldikten sonra alım güçlerinin arttığını ifade etmişlerdir. Her ne kadar Bulgaristan göçünde itici etken, orada yaşayan Türk halkına yapılan siyasi baskı ve zorlamalar olsa da Parasız vd.'ye göre (1994) "göç kararının temelinde, net gelirden yaşam boyu artış" beklentisi de vardır. Popov (2010) ve Kutlu (1992) da uluslararası nüfus hareketlerinin temel belirleyicilerinin, nüfus veren ülkelerin itici faktörleri ile nüfus alan ülkelerin çekici faktörleri olduğunu belirtmektedir. Pekdemir'in (1992) yapmış olduğu çalışmada ise; göçmenlerin tamamına yakını (%79.43) Bulgaristan'da almış olduğu ücreti yeterli bulduğu ve Türkiye'dekine göre oldukça yüksek olduğunu ifade etmiştir. Bu sonuç çalışmamızla farklılık göstermektedir. Dişbudak vd.'e göre (2012), Bulgaristan'dan göç ederken küçük yaşta olanlar, sosyo-ekonomik açıdan Türkiye'den beklentilerinin yerine gelmediğini düşünmektedirler. Aynı çalışmada geçmişe göre ekonomik durumlarının daha kötü olduğunu düşünen, küçük yaşta göç edenlerin, Türkiye'deki yaşamlarından memnun olmadıkları, Türkiye dışında yaşama eğilimlerinin

yüksek olduğu belirtilmektedir. Özellikle Bulgaristan'da gayrimenkulu olan göçmenlerin, Bulgaristan'daki mal varlıklarının daha iyi yaşam koşulu sağlayacağını düşündüklerini belirtmişlerdir.

4.4.Yaşam Profillerinin Memnuniyet Durumlarına Etkisinin Tartışılması

4.4.1. Konut, Sosyal Güvence Değişkenlerinin Memnuniyet Durumlarına Etkisinin Tartışılması

Kirada oturmayan 202 kişi (%81.8) Türkiye'de yaşamaktan memnun olduklarını ifade etmişlerdir (Tablo 5). Pekdemir'in (1992) yapmış olduğu çalışmada ise, göçmenler iş ve konutla ilgili pek çok sorun dile getirmişler, %44.61'i kiracı olduklarını belirtmişlerdir. Bu bulgu, çalışma ile farklılık göstermektedir. Bu fark, çalışmaların yapıldığı yıllardan ve örneklem grubunun özelliğinden kaynaklanmış olabilir. Dişbudak vd. (2012) göçmenlerle yaptıkları çalışmada, Bulgaristan'da ev ya da başka gayrimenkul sahibi olanların Bulgaristan'da yaşama isteklerinin daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Çalışmada, sosyal güvencesi olmayanlar %10'luk bir kesimi oluşturmaktadır. %46.6'lık bir kesim Türkiye'de sağlık hizmetlerinden yeterince yararlandıklarını ve Türkiye'de yaşamaktan memnun olduklarını; sağlık hizmetlerinden yararlanmayan %35.8'inin ise Türkiye'de yaşamaktan memnun olmadıklarını ifade etmişlerdir (Tablo 5) ($p<0.001$). Dişbudak (2011), yaptığı çalışmada göçmenlerin iş seçiminde en önemli unsurun sosyal güvence olduğunu belirtmiştir. Dişbudak (2012) diğer bir çalışmada ise, göçmenlerin %72.6'sının sosyal güvenlik ve sağlık açısından Türkiye'yi daha iyi bulduklarını belirtmiştir. Bu bulgular çalışma ile paralellik göstermektedir.

4.4.2. İşsizlik, Çifte Vatandaş Olma Değişkenlerinin Memnuniyet Durumlarına Etkisinin Tartışılması

Göçmenlerden %54.7'sinin başka bir ülkede yaşamak istemediğini; Türkiye'de yaşamaktan memnun olanların %68.8'inin keşke doğduğum yerden ayrılmayıdım sorusuna hayır yanıtını verdikleri saptandı. Türkiye'de yaşamaktan memnun olmayanların oranı, "Bulgaristan'dan ayrılmayıdım" şeklinde sorulduğunda azalmaktadır (Tablo 6). Bulgaristan Türkleri anavatanlarına göç etmelerine rağmen, bazı göçmenlerin beklentilerinin yerine gelmediği anlaşılmaktadır. Buradaki temel nedenlerden birinin,

göçmenlerin sosyo-ekonomik özellikleri olduğu düşünülmektedir. Diğer AB ülkelerine geçiş fırsatı yaratmasından dolayı çifte vatandaşlıktan yararlanmak isteyen göçmenlerin sayısı artmıştır (Bayraklı 2007: 128). Bu çalışmada, çifte vatandaş olan göçmenlerin %75.5'i Türkiye'de yaşamaktan memnun olmadıklarını ifade etmişlerdir (Tablo 5). Dişbudak vd. (2012) yaptıkları çalışmada, çifte vatandaşlığı olan göçmenler, Bulgaristan ya da başka bir ülkede yaşamlarına devam edebileceklerini ifade etmişlerdir. Aynı çalışmada, Türkiye'de sürekli iş değiştirmek zorunda kalan ya da işsiz olan göçmenlerin Bulgaristan'a geri dönmeyi tercih ettikleri/edebilecekleri belirtilmiştir. Bu çalışmada, Türkiye'de yaşamaktan memnun olan göçmenlerin %70.9'unun iş sorunu olmadığı; memnun olmayanların ise %62.3'ünün iş sorunu yaşadıkları saptandı (Tablo 5). Dişbudak vd. (2012) yaptıkları çalışmada, uzun süre işsiz kalarak geçinme zorluğu çeken göçmenlerin uyum derecelerinin ve memnuniyetlerinin düşük olduğu belirlenmiştir.

Nüfus artış hızı yüksek olan Türkiye, işgücü piyasasında yeterli iş imkanı yaratamadığı için işsizlikle karşı karşıya kalmaktadır (Dişbudak vd 2011: 56-59). Bu nüfusun önemli bir bölümünü de genç yaş grubu nüfus oluşturmaktadır. Yaş gruplarına göre işsizlik oranına bakıldığında, 15-24 yaş grubunun işsizlik oranının diğer yaş gruplarına göre bir hayli yüksek olduğu görülmektedir (DPT 2007). Bulgaristan'ın AB ile ilişkisi 1988 yılında diplomatik anlamda başlamış; Bulgaristan 1995 yılında Avrupa Birliği'ne başvurusunu yapmış, AB ile müzakereler 2000 yılında başlamış, 2007 yılında Bulgaristan tam üye olarak AB'ye katılmıştır (Tezcan 2004: 97-98). AB'ye üye bir ülkenin daha avantajlı olacağı inancı, iş ve eğitim olanakları ile ekonomik olanaklar (Bayraklı 2007: 138, Kayapınar 2003: 201-220) Türkiye'deki göçmenlerin memnuniyet durumları üzerinde negatif bir etki yaratmaktadır. Çünkü; AB ile müzakerelerin başladığı tarih olan 2000 yılından sonra ülkede kişi başına düşen milli hasılat 2009 yılına kadar sürekli artmış ve Bulgaristan'ın AB'ye üye olmasıyla ülkede yeni bir dönem başlamış, kişi başına düşen yurtiçi hasıla istikrarlı bir şekilde artma eğilimine girmiştir. 2000-2010 yıllarının ortalamasına bakıldığında, kişi başına düşen nominal GSYH yıllık ortalama %8 artış kaydederken diğer taraftan 1981-1999 yıllarında kişi başına düşen nominal GSYH %4 düzeyinde kalmıştır (Şimdi 2013: 29) Çok sayıda göçmen çocuğunun, özellikle de genç erkek nüfusun imkan olduğu takdirde Bulgaristan üzerinden AB ülkelerine göç

etmek istedikleri görülmüştür (Bayraklı 2007: 142). Bizim çalışmamızda da 20-25 yaş grubu göçmenlerin oranının %16.7, 26-36 yaş grubu göçmenlerin oranının ise, %25 olduğu düşünülürse, genç yaştaki göçmenlerin işsizlik nedeniyle de memnuniyetlerinin düşük olabileceği söylenebilir.

Diğer taraftan, çifte vatandaş olan göçmenlerin %88.3'ü ise, Türkiye'de yaşamaktan memnun olduklarını ifade etmişlerdir (Tablo 5). Çalışmamızda, 48- 58 yaş arası göçmenlerin oranı, %41.3'tür (Tablo 1). Aynı zamanda bu yaş grubunun çoğunun emekli olduğu düşünülürse işsizlik gibi dezavantajlı bir durumdan en az zarar gördükleri söylenebilir. Nitekim, Dişbudak (2004), göç etme/etmeme eğilimlerinde basit biçimde iktisadi ve psikolojik faktörlerin değil, karmaşık sosyo-ekonomik ve sosyopolitik faktörlerin önemli olduğunu belirtmektedir.

Sonuç olarak; Bulgaristan göçmenlerinin Türkiye'de yaşamaktan memnun olma/olmama kararlarında karmaşık süreçlerin rol aldığını söylemekle beraber; bu çalışma, göçmenlerin Türkiye'de yaşamaktan memnun olma konusundaki tercihlerinde, sosyo-ekonomik değişkenlerin önemli rol oynadığını ortaya koymaktadır. Bu çalışmada meslek ve niteliklerine uygun iş bulabilme değişkeni, memnuniyeti etkileyen en önemli değişkendir. Öyle ki; meslek ve niteliklerine uygun iş bulabilen göçmenlerin diğerlerine göre 3.58 kat daha fazla Türkiye'de yaşamaktan memnun oldukları sonucu bulundu.

Açıklamalar

¹Çalışmada, göçmenlerin Türkiye'de yaşamlarına devam etme istekleri ve memnuniyet düzeyleri konusunda özellikle, kirada oturmama, sağlık hizmetlerinden yeterince yararlanma, iş sahibi olma ve niteliklerine uygun iş bulabilmenin belirleyici değişkenler olduğu saptandı.

Kaynaklar

- Albayrak, Ali Sait (2006). *Uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Ankara.
- Arafat, Mohammad (2000). "Bulgaristan'daki Türk Azınlığın Türkiye'ye göçü". *Trakya Üniversitesi Dergisi* 1 (1).
- Bayraklı, Cemile (2007). *Dış Göçün Sosyoekonomik Etkileri Görece Göçmen Konutları'nda Yaşayan Bulgaristan Göçmenleri Örneği*. Yüksek Lisans Tezi. Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi.

- Bilecen, Tuncay (2005). "Balkan Göçlerinin Sosyal Boyutu". *Toplumsal Tarih* 142: 78-85.
- Dişbudak, Cem (2004). "Uluslar Arası Göç ve Türkiye Ekonomisi". *İktisat, İşletme ve Finans Dergisi* 19 (217): 84-93.
- Dişbudak, Cem ve Akgün Gonca (2011). "Bulgaristan Göçmenlerinin İşgücü Piyasasına Uyum Biçimlerinin Karşılaştırmalı Analizi". *Eğitim, Bilim, Toplum Dergisi* 9 (35): 48-70.
- Dişbudak, Cem, Gonca Akgün ve Özgür Balmumcu (2012). "Göçmenlerin Türkiye'de yaşamaya Devam Etme Kararlarının Sosyo ekonomik Belirleyenleri: 1989 Bulgaristan Göçmenleri Örneği". *Hukuk ve İktisat Araştırmaları Dergisi* 4 (2): 1-9.
- DPT (2007). *İşgücü Piyasası Özel İhtisas Komisyonu Raporu*. Dokuzuncu Kalkınma Planı 2007-2013. (Yayın No 2709).
- Güllüpınar, Fuat (2012). "Göç Olgusunun Ekonomi-Politigi ve Uluslararası Göç Kuramları Üzerine Bir Değerlendirme". *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi* 4.
- Kayapınar, Ayşe (2003). "Türkiye Bulgaristan İlişkilerinin Bulgaristan'daki Türkler Açısından Değerlendirilmesi". *Stratejik Araştırmalar Dergisi* 201-220.
- Kutlu, Erol (1992). "Uluslar arası İşgücü Hareketi Teorisi Çerçevesinde Türkiye'den AT'ye İşgücü Göçünün Türkiye Ekonomisi Üzerindeki Etkilerinin Analizi". T.C. Anadolu Üniversitesi Yay. 656.
- Mutluer, Mustafa (2003). *Uluslar arası Göçler ve Türkiye: Kuramsal ve Ampirik bir Alan Araştırması*. Denizli- Tavas. İstanbul: Çantay Kitabevi.
- Özdemir, Hakan (2012). "Türkiye'de İç Göçler Üzerine Genel Bir Değerlendirme". *Akademik Bakış Dergisi* (30): 1-15.
- Parasız, İlker ve Bildirici Melike (1994). *Modern Emek Ekonomisi*. Bursa: Ezgi Kitabevi Yay.
- Parla, Ayşe (2007). "Irregular Workers or Ethnic Kin? Post 1990s Labour Migration From Bulgaria to Turkey". *International Migration* 45 (3): 157-181.
- Pekdemir, Hasan (1992). *Bulgaristan'dan gelen göçmenlerin Türkiye'nin Sosyal Yapısına Etkileri. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi*.
- Petkova, Lilia (2002). "The İntegration Process of the Turkish Minority in Bulgaria in The Post Cold War Era". Budapest.

- Popov, Anton (2010). "Making Sense Of Home And Homeland: Former Soviet Greeks Motivations And Strategies for a Transnational Migrant Circuit". *Journal of Ethnic and Migration Studies* 36 (1): 67-85.
- Rangelova, Rossitsa and Vladimirova, Katia (2004). "Migration From Central and eastern Europe: the case of Bulgaria". *South East Europe Review*: 7-30.
- Soysal, İsmail (2004). *Türkiye'nin Uluslararası Siyasal Bağlıları*. Ankara.
- Şahinbaş, İlksen (2007). *Zorunlu Göç Olgusu Bağlamında Bulgaristan Türkleri*. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya: Sakarya Üniversitesi.
- Şimdi, Halil (2013). "AB Üyeliği Eski Doğu Blok'u Ülkelerinin Dış Ticaret Yapılarını Nasıl Dönüştürdü? Bulgaristan Örneği". *Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi* 1 (3).
- Tezcan, Ercüment. (2004). "Avrupa Birliği'ne Katılma Yolunda Bulgaristan, Romanya ve Türkiye: Komisyonun 2003 İlerleme Raporları Işığında Bir Karşılaştırma". *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi* 3 (2): 95-109.
- Uguz, Sabriye vd. (2004). "Göç ve Göçün Ruhsal Sonuçları". *Ç.Ü. Arşiv Kaynak Tarama Dergisi* 13 (3): 383-391.
- Ural, Ayhan ve Kılıç İbrahim (2005). *Bilimsel Araştırma Süreci ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Detay Yay.
- Vassilev, Rossen V. (2001). "Post Communist Bulgaria's Ethnopolitics". *The Global Review of Ethnopolitics* 1 (2): 37-53.
- Yalçın, Cemal (2004). *Göç Sosyolojisi*. Ankara: Anı Yay. 22-56.
- Yücel, Bülent (2011). "Kominizm Sonrası Orta ve Doğu Avrupa Ülkelerindeki Anayasacılık Hareketleri". *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 60 (3): 635-690.
- Zülal, Aslı (2002). "21. Yüzyılda Göçler". *Bilim ve Teknik Dergisi* 415: 60-64.

The Effect of the Life Profiles of Bulgarian Immigrants in Turkey on Their Satisfaction Level

Latife Utaş Akhan*

Makbule Batmaz**

Abstract

The aim of the present study is the examination of the life profiles and satisfaction states of 300 immigrants who have immigrated to Turkey from Bulgaria, who live in various neighborhoods of Turkey, who are registered at the Balkan Turks and Solidarity Association and who have accepted to participate in the study.

The data were collected through using the “information form” consisting of 42 questions, which was prepared by the researchers who scanned the literature for this purpose. It was understood that 53.4% of those participants who are satisfied with living in Turkey were self-employed, while 32.1% of those who are not satisfied with living in Turkey were self-employed ($p < 0,001$). It was determined that, of those satisfied with living in Turkey, 56.3% have a job appropriate to their profession and qualification (those answering the question “yes”), and of those dissatisfied with living in Turkey, 73.5% percent do not have jobs appropriate to their profession and qualification (those answering the question “no”) ($p < 0,001$). It was determined that, of those stating, “my economic state would not be better if I were living in Bulgaria”, 94.3% was satisfied with living in Turkey ($p < 0,001$). It was determined that, of the immigrants satisfied with living in Turkey, 81.8% was not living in a rented house ($p < 0,05$); 46.6% was benefitting from health services in an adequate manner; while of those not satisfied with living in Turkey, 35.8% was not able to benefit from health services to an adequate degree ($p < 0,001$).

In conclusion, it was identified that socio-economic variables were important in the determination of the satisfaction levels of the people who migrated to Turkey from Bulgaria, and that those who managed to find jobs suitable to their profession and qualifications were satisfied 3.58 times more compared to the others.

Keywords

Immigration, Immigrant, Life, Profile, State of Satisfaction

* Assist. Prof. Dr., Bülent Ecevit University, Zonguldak Health College, Psychiatric Nursing Division -Zonguldak / Turkey
latifeutasakhan@hotmail.com

** Assist. Prof. Dr., Haliç University, School of Nursing, Psychiatric Nursing Division – İstanbul / Turkey
makbulebatmaz@halic.edu.tr

Влияние уровня жизни болгарских мигрантов в Турции на чувство их удовлетворенности жизнью

Латифе Уташ Акхан*
Макбуле Батмаз**

Аннотация

Целью данной работы является исследование уровня жизни и удовлетворенности жизнью 300 мигрантов, переселившихся из Болгарии в Турцию в различные годы и проживающих в различных районах Стамбула, зарегистрированных в Ассоциации солидарности балканских турков и согласившихся участвовать в данном исследовании. Данные были собраны путем заполнения формы, составленной авторами в результате анализа соответствующей литературы и состоящей из 42 вопросов. Установлено, что 53,4% мигрантов, довольных своей жизнью в Турции и 32,1% недовольных жизнью в Турции являются представителями свободной профессии ($p < 0,001$). Установлено, что 56,3% довольных своей жизнью в Турции имеют работу, соответствующую их профессии и квалификации; 73,5% недовольных жизнью в Турции не имеют работу, соответствующую их профессии и квалификации ($p < 0,001$). 94,3% тех мигрантов, кто говорит, что «если бы я жил в Болгарии, мое экономическое положение не было бы лучше» удовлетворены своей жизнью в Турции ($p < 0,001$). Установлено, что 81,8% мигрантов, удовлетворенных жизнью в Турции живут не в арендованном жилье ($p < 0,05$); 46,6% достаточно пользуются медицинскими услугами; 35,8% недовольных жизнью в Турции недостаточно пользуются медицинскими услугами в Турции ($p < 0,001$).

В заключение установлено, что социально-экономические переменные играют важную роль в определении удовлетворенности жизнью болгарских мигрантов в Турции; имеющие работу, соответствующую их профессии и квалификации в 3,58 раза более довольны жизнью в Турции, чем остальные.

Ключевые слова

миграция, мигрант, жизнь, уровень, удовлетворенность

* И.о.доц.док. университет имени Бюлента Эджевита, высший медицинский колледж – Зонгулдак / Турция
latifeutasakhan@hotmail.com

** И.о.доц.док. университет Халич, высший колледж сестринского дела – Стамбул / Турция,
makbulebatmaz@halic.edu.tr